

Z. Szabó László: A nyelv barikádjain

Amikor a 70-es években Illyés Gyulának a legbrutálisabb támadásokat kellett megélnie az ország határain túl élő magyarság jogainak követelése, olykor egyszerű emlegetése miatt, akkor írta mindenkorra szóló érvénnyel: Nacionalista az, aki jogokat sért; patrióta, aki jogokat véd. Tudom én, hogy ezt a pontosan fogalmazott „követelményt” és álláspontot kellene mindenki számára egyformán érvényesíteni.

Becsülni csak akkor lehetséges bárkit is, hogyha az, aki elvárja a megbecsülésnek ezt a szintjét, hasonlót és hasonlóan képes cselekedni.

A nemzeti tudat – így a magyarságtudat – ténylegesen a nyelvben fejeződik ki legsajátságosabban és legmélyebben. De ezt a tudatot nem csupán őrizni és ápolni szükséges, hanem egy emberarcú Európában tiszteletben tartani is.

A hagyományőrzés a békés napok sajátossága. Ám a nyelv őrzése múltban és jelenben egyaránt szívós, olykor elképesztően nehéz küzdelmet jelentett. A nyelv barikádjait nemcsak az elmúlt évtizedekben kellett a köznapok utcaköveiből megépíteni. Sokszor fordult úgy a magyarság sorsa, hogy a haza határain belül és kívül élőknek egyformán meg kellett vívnia ezt a küzdelmet.

A határon túl valóban vigilátori hivatás vár a nyelv őreire. Ők valóságosan is őrzői a nyelvnek. Hiszen a nyelv ősi, még mindig élő anyagát éppúgy fel kell mutatniuk, mint a folyton változó újabb és újabb alakulatokat.

Őrizniük kell ezt a nyelvet, mint viharban az alig pislákoló mécs fényét. Őrizni, mint a szülőföldhöz kötözött hűség egyedüli kifejezőjét, mint a múlthoz való ragaszkodás legerősebb kapcsát, mint a jövő egyetlen bizonyosságát és biztosítékát.

Ugyanakkor a hűségnek is ők a példái és jelképei. Az „ahogy lehet” hősei. Ők a vigyázói az anyanyelvnek.

Igazi őrzők a strázsán.